

Handläggare
Anne-Christine Davidsson
Telefon: 508 03 187**Till**
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om översyn av ersättningssystemet för hemtjänst

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Maria Häggblom
StadsdelsdirektörMargareta Ericson
Avdelningschef

Sammanfattning

Sedan det nuvarande ersättningssystemet för hemtjänst infördes 2002 har hemtjänstutförarnas uppdrag förändrats på flera sätt. Fler äldre har valt att bo kvar i sitt ordinarie boende med omfattande omvårdnadsinsatser och kravet på social dokumentation har stärkts. Samtidigt finns indikationer på att de äldre inte får insatser i den omfattning de är beviljade. Det föreslagna systemet föreslås utgå från utförda timmar istället för som idag, 17 nivåer. Det nya systemet förutsätter att utförd tid går att följa upp och att utförarna därför rapporterar denna tid elektroniskt i anslutning till den enskildes bostad. Förvaltningen ställer sig bakom förslaget men pekar på vikten av att noggrant följa upp beställda och utförda timmar då förslaget baseras på att 81 % av den beställda tiden utförarrapporteras. Ett större procentantal utförda timmar kommer då att påverka beställarenhetens budgetutfall.

Bakgrund

Under 2011-2011 gjorde äldrenämnden en översyn av det nuvarande ersättningssystemet tillsammans med konsultföretaget Ramböll. Ett förslag till nytt ersättningssystem utarbetades och

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd besvarade remissen (dnr XXXXX) 2012.

Förslaget innebar att ersättning ska utgå för faktiskt utförda timmar istället för i nivåer.

Kommunstyrelsen tog inte något beslut i ärendet utan äldrenämnden fick i uppdrag att ta fram en plan för införandet samt kostnadsberäkningar av både ersättnings- och tidsregistreringssystemet.

Ärendet

Remissen i korthet

År 2002 infördes kundval inom hemtjänsten och det nu gällande ersättningssystemet för hemtjänstutförare. Ersättning beslutas i samband med budget men är inte indexreglerad. Ersättning utgår idag enligt ett nivåsystem med 17 olika ersättningsnivåer baserat på det beräknade antal timmar som behövs för att utföra uppdraget. Ersättningen i nivå 1 (0-1,4 tim/mån) är 298 kr/mån och i nivå 17 (166,6-227,2 tim/mån) är den 55 179 kr/mån. I ersättningen ingår samtliga kostnader för att utföra tjänsten, såsom kostnader för personal, kringtider, administration, resor och lokaler. Ingen särskild ersättning utgår för insatser som utförs på obekväm arbetstid.

År personen beviljad mer än 227,2 tim/mån eller är beviljad enstaka insatser utgår en timersättning som är differentierad beroende på om insatsen utförs dagtid på vardagar eller på obekväm arbetstid och varierar mellan 293 kr (vardagar dagtid) till 384 kr (storhelg).

Utförarna ska varje månad avvikelserapportera tid som inte utförts i förhållande till beställd tid. Om den tid som utförts ligger inom den fastställda ersättningsnivån ska inget avdrag göras på ersättningen.

Stadsledningskontorets förnyelseavdelning har nu lämnat ett reviderat förslag till nytt ersättningssystem.

Förslag till nytt ersättningssystem

Följande föreslås ingå i förslaget till ersättning inom hemtjänsten:

- Ersättning utgår per utförd timme för insatser som utförs dag, kväll och helg. I ersättningen ingår kostnader för kringtid såsom gång/restid, tid för dokumentation och övrig personaltid.

- Ersättning för insatser nattetid ersätts per utförd insats.
- För larm hos kunder i ordinärt boende införs en fast månadsersättning, vilket innebär att ingen särskild ersättning utgår för utförda larminsatser.
- Tiden hos den enskilde ska dokumenteras elektroniskt och rapporteras till stadens verksamhetssystem för att utbetalning ska ske.
- Ersättning vid oplanerad frånvaro, till exempel vid sjukhusvistelse, utgår för maximalt fem kalenderdagar. Detta förutsatt att utföraren inte informerats minst fem dagar innan frånvaron.
- Om den utförda tiden överskrider vad som beställts måste detta godkännas av ansvarig biståndshandläggare.

De ersättningsbelopp som föreslås är följande:

Insattstyp	Ersättningsbelopp	
	<i>Egen regi</i>	<i>Privat regi</i>
Insats i ordinärt boende dag, kväll, helg	351 kr/tim	360 kr/tim
Insats i ordinärt boende natt	178 kr/insats	182 kr/insats
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	134 kr/mån	137 kr/mån

För privat regi är ersättningen 2,5% högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att göra avdrag för moms på köpta varor och tjänster, vilket inte privata utförare har.

Det nya ersättningssystemet innebär en reell höjning av timersättningen jämfört med nuvarande ersättning, men förutsätter att ersättning endast utgår för faktiskt utförd tid. Uppskattningen är att cirka 81 % av den beställda tiden kommer att debiteras.

Utifrån uppgifter hämtade från fyra stadsdelsnämnder samt från de privat utförare som ingått i referensgruppen har beräkning gjorts av den faktiska kostnaden för att producera en hemtjänsttimme.

En trolig effekt av det nya ersättningssystemet är att tiden hemma hos den enskilde kommer att öka, vilket är en kvalitetshöjning för brukaren. En viktig orsak till detta är att den nya ersättningen i högre grad än tidigare täcker kringkostnader som t ex gångtid och tid för dokumentation. Det faktum att utförarna enbart får betalt

för den utförda tiden i det nya systemet ökar också incitamentet för att utföra all tid hos den enskilde.

Jämförelser av den tid som är beställd kontra den som är utförd kommer att kunna göras på ett bättre sätt samt att utförare och beställare kommer att ha lättare att kunna kommunicera kring utförd tid och ersättning.

En övergång från de 17 nivåer som är aktuella idag till en timersättning gör att ersättningsmodellen blir mer tydlig och transparent. En fördel är även att det föreslagna ersättningssystemet korrelerar med stadens avgiftssystem som innebär att den enskildes avgift är timbaserad. I tidigare avgiftssystem baserade sig avgiften på antal insatser per vecka.

Införandet av ett nytt ersättningssystem kräver ett förhållandevis omfattande och tidskrävande utvecklingsarbete i Paraplysystemet. På grund av att ett nytt avtal med IT-leverantören träder i kraft råder utvecklingsstopp av Paraplysystemet under 2014. Detta innebär att utvecklingsarbetet måste göras under 2013, annars kan inte ett nytt ersättningssystem införas förrän tidigast hösten 2015.

När det gäller tidsregistrering har det konstaterats att det befintliga avtalet för ParaGå, stadens mobila system för tidsregistrering, möjliggör att systemet kan användas för ändamålet. Efter önskemål från privata utförare, som även kan vara verksamma i flera kommuner och upplever ett allt större problem med att dokumentera och tidsregistrera i flera olika system, föreslås att staden ska erbjuda två olika system för tidsregistrering. Dels stadens eget system ParaGå, dels en integrationstjänst som innebär att utförare med egna tidsregistreringssystem kan kommunicera med Paraplysystemet. ParaGå kommer, precis som idag, att erbjudas de privata utförare som så önskar.

För att säkerställa att insatsregistrering sker i kundens bostad kommer ParaGå att förstärkas med en identifieringsfunktion.

Tidpunkt för övergång till det nya ersättningssystemet måste ske samtidigt för alla utförare medan tidsregistreringssystemet, med hänsyn till projektets omfattning och komplexitet, bör införas etappvis. Detta innebär att de utförare som inte kommit igång med tidsregistrering måste rapportera in totalt utförd tid per månad manuellt i Paraplysystemet.

Den tid som rapporteras in manuellt i Paraplysystemet kommer inte att vara exakt lika som med ett tidsregistreringssystem och detta kommer sannolikt innebära merkostnader för

stadsdelsnämnderna. Baserat på erfarenheter från andra kommuner uppskattas att ca 81 % av den beviljade tiden kommer att utförarrapporteras med tidsregistreringssystem och ca 90 % av den beviljade tiden vid manuell rapportering.

Stadsdelsnämnderna kan söka kompensation för detta i tertialrapport 2 2014 och kostnaden beräknas till maximalt 47,0mnkr.

I remissen förordas att det nya ersättningssystemet införs fr o m 1 januari 2014 medan övergång till det nya tidsregistreringssystemet föreslås ske successivt under första halvåret 2014. Hösten 2013 kan då utnyttjas till att förbereda införandet av både ersättningssystemet och tidsregistreringssystemet.

Ett flertal olika aktiviteter planeras för att underlätta införandeprocessen för såväl beställare som utförare. Stöd och support såväl som uppföljning och utvärdering av införandet är en förutsättning.

Ekonomi

Övergången till det nya ersättningssystemet och tillhörande redovisningssystem innebär vissa merkostnader. För 2013 innebär detta kostnader för ny teknik och förändringar av befintlig teknik på 10,3 mnkr. Kostnaderna för utbildning och information under 2013 uppgår till 5,2 mnkr och övriga kostnader till 4,3 mnkr. Dessa 19,9 mnkr finansieras inom ramen för IT-programmet. För 2014 innebär övergången kostnader om 9,3 mnkr som även de finansieras inom IT-programmet.

Enligt preliminära beräkningar uppskattas driftskostnaderna uppgå till ca 12 miljoner kronor per år och i likhet med övriga drift- och förvaltningskostnader för sociala system i IT-prislistan 2014 föreslås dessa att fördelas ut på berörda facknämnder och stadsdelsnämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldre och funktionsnedsättning i samarbete med strategiska staben. Samverkansgruppen informeras om ärendet 27 augusti 2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget om ett nytt ersättningssystem. Målsättningen har varit att

ersättningsmodellen ska vara tydlig och transparent. Det ska inte råda några oklarheter om vad uppdraget omfattar, vilka kostnader ersättningen täcker och hur dessa är beräknade. Genom att ersättningen täcker kostnader för kringtid och dokumentation ökar också förutsättningarna för en god arbetsmiljö för personalen samtidigt som sannolikheten ökar för att den enskilde får sin beviljade tid utförd.

Förvaltningen välkomnar ett ersättningssystem som även har ambitionen att ge bättre statistikunderlag och underlätta uppföljning av utförd tid och utförda insatser.

Vikten av att ha ett användarvänligt och säkert sätt att rapportera den faktiskt utförda tiden är stor. De tekniska lösningarna måste vara enkla för personalen att hantera och förvaltningen vill även understryka vikten av att systemen testas ordentligt både på central nivå och i verksamheterna innan de tas i skarp drift.

Förslaget baseras på att 81 % av den beställda tiden utförarrapporteras. Det är viktigt att redan från början jämföra beställda och utförda timmar då större procentandel utförda timmar kommer att påverka beställarenhetens budgetutfall.

Bilagor

- 1 Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande ”Översyn av ersättningssystemet för hemtjänst”.